

Траншекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзушылықтың болмағаны туралы

Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының 2025 жылғы 2 желтоқсандағы № 119 шешімі

Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасы Бәсекелестіктің жалпы қағидалары мен қағидалары туралы хаттаманың (2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шартқа № 19 қосымша) 10-тармағының 3 және 4-тармақшаларына, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2012 жылғы 23 қарашадағы № 99 шешімімен бекітілген трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы істерді қарау тәртібінің 44 және 45-тармақтарына сәйкес өртке қарсы тиек қысымтығындарының көтерме сауда нарығында бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы іс бойынша трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларының бұзылуы мәселесін (әрі қарай – іс) қарады.

Іс материалдарын қарау нәтижелері бойынша, Еуразиялық экономикалық одақтың бәсекелестік саласындағы құқығына кіретін халықаралық шарттар мен актілердің ережелеріне сүйене отырып, істің фактілік мән-жайларын және қосымшаға сәйкес осы Шешімнің сипаттамалық және дәлелдемелік бөліктерінде келтірілген істі қарау жөніндегі комиссияның тұжырымдарын зерделей отырып, Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасы шешті:

1. "Апогей" жауапкершілігі шектеулі қоғамының (Ресей Федерациясы, Мәскеу қ., Черницынский өткелі, 3-үй, 5-құрылыс, 2-қабат, 1-офис, НМТН 1023302160584, тіркеу күні – 1999 жылғы 15 наурыз, СЖН 3307007851) және оның лауазымды тұлғасы М.В. Гусевтің іс-әрекеттерінде 2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың 76-бабы 2-тармағының 1) тармақшасын бұзу фактісінің болмауын тану және трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы істерді қарау тәртібінің 46-тармағының 1) тармақшасына сәйкес аталған тұлғаларға қатысты істі қарауды тоқтатылсын.

2. Осы Шешімге белгіленген тәртіппен Еуразиялық экономикалық одақ Сотына шағым жасауға болады.

3. Осы Шешім ресми жарияланған күнінен бастап 30 күнтізбелік күн өткен соң күшіне енеді.

*Еуразиялық экономикалық комиссия
Алқасының төрағасы*

Б. Сағынтаев

2025 жылғы 2 желтоқсандағы
Еуразиялық экономикалық

2025 жылғы 2 желтоқсандағы Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының № 119 Шешімінің СИПАТТАМАЛЫҚ ЖӘНЕ ДӘЛЕЛДЕМЕЛІК БӨЛІКТЕРІ

Еуразиялық экономикалық комиссияға (әрі қарай – Комиссия) Беларусь Республикасының монополияға қарсы реттеу және сауда министрлігінен (әрі қарай – БР МРСМ) 2022 жылғы 7 қыркүйектегі № 16782 кіріс хаты арқылы 2014 жылғы 29 мамырдағы Еуразиялық экономикалық одақ туралы шарттың (әрі қарай – Шарт) 76-бабының ережелерін бұзу белгілерінің бар екендігі туралы өтініш (материалдар) түсті.

13¹²-тармаққа сәйкес, Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2012 жылғы 23 қарашадағы № 97 шешімімен бекітілген трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы өтініштерді (материалдарды) қарау тәртібінде (әрі қарай – Өтініштерді қарау тәртібі) өтінішті (материалдарды) қарау (2022 жылғы 13 қыркүйектен 2023 жылғы 24 қаңтарға дейін) тоқтатылды, және Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2013 жылғы 30 қаңтардағы № 7 шешімімен бекітілген бәсекелестік жай-күйін бағалау әдістемесіне (әрі қарай – Әдістеме) сәйкес Комиссия өртке қарсы тиек қысымтығындарының көтерме саудасының трансшекаралық нарығындағы бәсекелестік жай-күйіне бағалау жүргізді.

Бәсекелестіктің жалпы қағидаттары мен қағидалары туралы хаттаманың (Шартқа № 19 қосымша) 11-тармағына сәйкес, (әрі қарай – Хаттама) және Әдістеменің 61 – 63-тармақтарына сәйкес бәсекелестіктің жай-күйін бағалау кезеңдерінің әрқайсысында жасалған негізгі тұжырымдар құпия ақпаратты қорғау талаптарын бұзбайтын бөлігінде баяндалды.

Әдістеменің II бөлімінің ережелеріне сәйкес нарықты зерттеу кезеңі 2021 жылғы 30 маусымнан 2022 жылғы 30 желтоқсанға дейінгі уақыт аралығы ретінде айқындалды.

Әдістеменің III бөлімінің талаптарына сәйкес тауар нарығының өнімдік шектері айқындалды: өртке қарсы тиек қысымтығындарының көтерме саудасы (әрі қарай тиісінше – тауар, тауар нарығы).

2012 жылғы 19 желтоқсандағы Жоғары Еуразиялық экономикалық кеңестің № 29 шешімімен бекітілген Нарықты трансшекаралық нарыққа жатқызу өлшемшарттарының (әрі қарай – Өлшемшарттар) 2-тармағына сәйкес Шарттың 76-бабымен белгіленген бәсекелестіктің жалпы қағидаларын қолдану мақсатында, егер тауар нарығының географиялық шектері Еуразиялық экономикалық одаққа мүше 2 немесе одан да көп мемлекеттің аумақтарын қамтитын болса, нарық трансшекаралық нарыққа жатқызылады (әрі қарай тиісінше – мүше мемлекеттер, Одақ).

Әдістеменің 26-тармағының "а" тармақшасына сәйкес тауар нарығының географиялық шектерін оның Өлшемшарттарға сәйкестігін айқындау мақсатында

айқындау кезінде тауар нарығының трансшекаралық белгісі ретінде тауардың бір мүше мемлекеттің аумағынан басқа мүше мемлекеттің аумағына жеткізілуі анықталады.

Қаралып отырған тауар нарығының географиялық шектерін айқындау кезінде тауардың бір мүше мемлекеттің аумағынан басқа мүше мемлекеттердің (Беларусь Республикасының, Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының) аумақтарына жеткізілетіні анықталды.

Әдістеменің IV бөлімі ережелеріне сәйкес және тауардың Беларусь Республикасынан Қазақстан Республикасына және Ресей Федерациясына жеткізілетінін әрі осы мүше мемлекеттердің аумақтарында айналымға түсетінін ескере отырып, трансшекаралық тауар нарығының географиялық шектері ретінде Беларусь Республикасының, Қазақстан Республикасының және Ресей Федерациясының аумақтары айқындалды.

"Апогей" жауапкершілігі шектеулі қоғамы (әрі қарай – "Апогей" ЖШҚ) және "Белорус саңыраулар қоғамы" қоғамдық бірлестігінің "Цветлит" өндірістік унитарлық кәсіпорны" (Беларусь Республикасы) (әрі қарай – "Цветлит" ӨУК) өртке қарсы тиек қысымтығындарының өндірушілері болып табылады және өнімді Одақтың тауар нарықтарында сатады.

Осылайша, Өлшемшарттардың 2 және 3-тармақтарының шарттары орындалатыны анықталды, өйткені тауар нарығы трансшекаралық болып табылады, ал Шарттың 76-бабы 2-тармағында көзделген тыйымды бұзу белгілері әрекеттерінен байқалатын шаруашылық жүргізуші субъект және мұндай әрекеттердің нәтижесінде өзіне залал келтірілген немесе келтірілуі мүмкін не іскерлік беделіне нұқсан келген немесе келтірілуі мүмкін бәсекелес шаруашылық жүргізуші субъект мүше мемлекеттердің әртүрлі аумақтарында (тиісінше Ресей Федерациясында және Беларусь Республикасында) тіркелген, және Шарттың 76-бабы 2-тармағын бұзуды жолын кесу Комиссияның құзыретіне жатады.

Әдістеменің 13¹-тармағына және Өтініштерді қарау тәртібінің 13¹⁴-тармағына сәйкес Хаттаманың 13²-тармағында көзделген жағдайлардың болмауына байланысты, трансшекаралық нарықтарда бәсекелестікті болдырмауға, шектеуге немесе жоюға әкелетін не әкелуі мүмкін әрекеттердің жолын кесу мақсатында өтінішті (материалдарды) қарау 2023 жылғы 24 қаңтардағы № 8/опр анықтамасы бойынша онда көрсетілген ескерту берілген және онда көзделген талаптар мен (немесе) шаралар орындалатын мерзімге тоқтатылды.

Комиссия "Апогей" ЖШҚ-ға трансшекаралық нарықтарда бәсекелестікті болдырмауға, шектеуге немесе жоюға әкелетін не әкелуі мүмкін әрекеттерді тоқтату туралы 2023 жылғы 13 маусымдағы № 1-предупр ескертуін берді.

"Апогей" ЖШҚ 2023 жылғы 10 шілдедегі № 48 хатымен (2023 жылғы 10 шілдедегі кір. № 12096) ескертудің орындалмағаны туралы хабарлады.

"Апогей" ЖШҚ ескертуде көрсетілген талаптар мен (немесе) шараларды орындамағанына байланысты 2023 жылғы 12 шілдеде өтінішті (материалдарды) қарау қайта басталды, және трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы тергеп-тексеруді жүргізу тәртібінің 3-тармағы 1) тармақшасына, 2012 жылғы 23 қарашадағы № 98 Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің шешімімен бекітілген (әрі қарай – Тергеп-тексеру тәртібі), Хаттаманың 10-тармағы 4) тармақшасына және 12-тармағына сәйкес Шарттың 76-бабы 2-тармағын бұзудың мүмкін белгілерінің болуына байланысты Комиссия 2023 жылғы 12 шілдедегі № 57/опр трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу туралы тергеп-тексеруді жүргізу туралы анықтама қабылдап (әрі қарай – тергеп-тексеру) тиісті тергеп-тексеруді жүргізді.

БР МРСМ материалдарына сәйкес, "Апогей" ЖШҚ-ның іс-әрекеттерінде жосықсыз бәсекелестікке тыйымды бұзудың мүмкін белгілері байқалған, олар "Цветлит" ӨУК өнімінің тұтынушыларының атына "Апогей" ЖШҚ тарапынан 2022 жылғы 30 маусымда келесі мазмұндағы ақпараттық хат жіберу арқылы шаруашылық жүргізуші субъектіге залал келтіруі немесе оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін жалған, нақты емес немесе бұрмаланған мәліметтерді тарату түрінде көрініс берген:

"Осы хат арқылы Беларусь Республикасының аумағында өндіріліп, әрі қарай Ресей Федерациясының аумағында өткізіліп жүрген адамдардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігі талаптарына сәйкес келмейтін (әрі қарай – қауіпті тауар) тауарлардың (өртке қарсы тиек қысымтығындары) өндіріліп жатқаны туралы хабарлаймын.

Өртке қарсы тиек қысымтығындары Беларусь Республикасы, 230005, Гродно қаласы, Держинский көшесі, 94-үй мекенжайы бойынша орналасқан "Белорус саңыраулар қоғамы" қоғамдық бірлестігінің "Цветлит" кәсіпорнында өндіріледі.

Қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейтін және қолдану барысында өмір мен денсаулыққа қатер төндіретін өндірістік тиек қысымтығындары Ресей Федерациясының аумағында сату үшін ұсыну және тұтынушыларға – Ресей Федерациясының ұйымдары мен азаматтарына нақты сату жолымен таратылып келеді.

2021 жылғы 22 желтоқсанда "Апогей" ЖШҚ Беларусь Республикасында "Цветлит" унитарлы кәсіпорны өндірген 15 дана тиек қысымтығындарын сатып алды.

Содан кейін, "Апогей" ЖШҚ сұрауы бойынша тиек қысымтығындарына қатысты олардың негізгі параметрі – гидравликалық кедергі коэффициентінің МЕМСТ Р 53278-2009 талаптарына сәйкестігін анықтау мақсатында Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ ФМБМ АБ және ӨТ ҒЗО СЗ аккредиттелген сынақ зертханасы сынақтар жүргізді (қосымша № 2 – сынаққа үлгілерді тапсыру актісі № 1, 25.03.2022 ж.). Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ ФМБМ АБ және ӨТ ҒЗО СЗ қорытындысына сәйкес, Беларусь Республикасында "Цветлит" унитарлы кәсіпорны өндірген тиек қысымтығындары МЕМСТ Р 53278-2009

талаптарына сәйкес келмейді және, соның салдарынан, олардың қолданылуы адамдардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігі талаптарына (2022 жылғы 14 маусымдағы № 2368/4.3-2022 хаттамасына № 3 қосымша) сәйкес келмейді.

Сараптамалық зерттеу нәтижесінде өрт туындаған жағдайда тиек қысымтығындарының нормативтік субергіштігін қамтамасыз етпейтіні анықталды.

Осылайша, ПК50 бұрыштық жез тиек қысымтығы үшін МЕМСТ Р 53278-2009 бойынша гидравликалық кедергі коэффициентінің орташа мәні 7,5 болуы тиіс. Алайда зерттелген крандарда бұл коэффициент үш есеге дейін асып, 21-ден 27-ге дейінгі аралықта болды.

ПК50 бұрыштық шойын тиек қысымтығы бойынша гидравликалық кедергі коэффициентінің орташа мәнінің нормасы 7,5 кезінде 12,99-дан 13,20-ға дейінгі диапазонда болды.

Ал ПК65 тиек қысымтығы бойынша гидравликалық кедергі коэффициентінің орташа мәнінің нормасы 6,5 кезінде 7,57-ден 7,95-ке дейінгі диапазонда анықталды.

Өртке қарсы кранның тиек қысымтығындары Еуразиялық экономикалық одақтың "Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету және өрт сөндіру құралдарына қойылатын талаптар туралы" техникалық регламентінің (ЕАЭО ТР 043/2017) талаптарына сәйкестігін міндетті түрде декларациялауға жататын объектілер болып табылады. Бұл ретте, Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының 2021 жылғы 29 қарашадағы N 163 шешіміне сәйкес, тиек қысымтығындарының сәйкестігін растау үшін келесі стандарттар қолданылады:

- МЕМСТ Р 53278-2009 "Өрт техникасы. Өртке қарсы тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық талаптар. Сынақ әдістері" (4.1 (1-кестенің 1–5, 8–18 тармақшалары), 4.2, 4.5, 4.7–4.15 тармақтар)

- СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өртке қарсы крандардың тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" (4.2–4.6, 4.8–4.10, 4.12–4.17 тармақтар)

- ҚР СТ 1712-2007 "Өрт техникасы. Өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жабдығы. Өртке қарсы крандардың тиек қысымтығындары. Өрт қауіпсіздігіне қойылатын техникалық талаптар. Сынақ әдістері" (4.1–4.6.2, 5-тармақтар).

Өртке қарсы тиек қысымтығындары "Белорус саңыраулар қоғамы" Қоғамдық бірлестігінің "Цветлит" унитарлы кәсіпорнына тиесілі болып, декларациялар тізілімінің деректеріне сәйкес 2020 жылғы 13 сәуірдегі № 022/20 және 2020 жылғы 12 мамырдағы № 035/20 сынақ хаттамаларының негізінде рәсімделген 2020 жылғы 18 мамырда берілген № ВУ/11211.01.ТР043 033 00038 ЕАЭО сәйкестік декларациясына ие. Сәйкестікті растау стандарты ретінде СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өртке қарсы крандардың тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" (4.2–4.6, 4.8–4.10, 4.12–4.17 тармақтар) стандарты қолданылған.

Бұл стандартта гидравликалық кедергі коэффициентінің орташа мәніне қойылатын талаптар көзделмеген, алайда бұл параметрдің есебі тиек қысымтығының құрылысына және оның ішкі диаметріне байланысты анықталады, ал ішкі диаметрге жоғарыда көрсетілген стандартта міндетті талап қойылған.

Осы стандарттың 1-кестесінің 7-тармағына сәйкес шартты өткелі "50" болатын тиек қысымтығы үшін ішкі диаметр кемінде 45 мм болуы тиіс, ал Беларусь Республикасындағы "Цветлит" унитарлы кәсіпорны өндірген зерттелген тиек қысымтығындарында ішкі диаметр 35 мм-ге тең. Өз кезегінде, шартты өткелі "65" болатын тиек қысымтығындары үшін ішкі диаметр кемінде 62 мм болуы тиіс, ал нақты көрсеткіш 46 мм-ді құрайды.

Осылайша, Беларусь Республикасындағы "Цветлит" унитарлы кәсіпорны өндірген тиек қысымтығындары өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жабдығы ретінде пайдаланылмайды, өйткені олар СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өртке қарсы крандардың тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" (4.2–4.6, 4.8–4.10, 4.12–4.17 тармақтары) стандартының талаптарына сәйкес келмейді, бұл өз кезегінде Еуразиялық экономикалық одақтың "Өрт қауіпсіздігін және өрт сөндіруді қамтамасыз ету құралдарына қойылатын талаптар туралы" техникалық регламентінің (ЕАЭО ТР 043/2017) талаптарының бұзылуына әкеледі және адамдардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігі талаптарына жауап бермейді" (әрі қарай – ақпараттық хат № 64).

Тергеу жүргізу барысында "Интернет" ақпараттық-телекоммуникациялық желісіндегі (әрі қарай – Интернет желісі) "Апогей" ЖШҚ ресми сайтында (<https://oooapogei.ru>) "Апогей" ЖШҚ бас директоры М.В. Гусевтің тапсырмасы бойынша "ЕЭК тексерісі жөніндегі ұстаным" бөлімінде келесі ақпарат орналастырылғаны да анықталды:

"Құрметті әріптестер мен клиенттер!

Еуразиялық экономикалық комиссия тарапынан біздің клиенттерімізге, сондай-ақ Еуразиялық экономикалық одақ елдерінің аумағында жабу арматурасын өндіру және сату нарығында қызмет атқаратын үшінші тарапты ұйымдарға жолданып жатқан хаттар негізінде "Апогей" ЖШҚ-ға келіп түсіп жатқан сұрауларға байланысты төмендегіні хабарлау қажетті деп санаймыз:

2022 жылғы қыркүйек айында "Апогей" ЖШҚ Еуразиялық экономикалық комиссиясынан "Апогей" ЖШҚ-ға Комиссияға "Апогей" ЖШҚ-ның шаруашылық қызметіне қатысты едәуір көлемдегі құжаттарды ұсыну туралы талап қойылған сұрау алды. Мұндай талапқа негіздеме ретінде ЕЭК Беларусь Республикасының Монополияға қарсы реттеу және сауда министрлігі мен белгілі бір белорус жабу арматурасы өндірушісінен алынған "Апогей" ЖШҚ тарапынан трансшекаралық нарықтарда бәсекелестік туралы ортақ қағидалардың бұзылуы мүмкін деген өтінішке сілтеме жасады.

Біз мұндай тексеруге әкелген белорус өндірушісінің шағымының себебі Ресей Федерациясы мен Беларусь Республикасының бақылаушы органдарына "Апогей" ЖШҚ тарапынан жолданған өтініштер болды деп есептейміз. Аталған өтініштерде "Апогей" ЖШҚ ілмекті арматураның (өртке қарсы тиек қысымтығындары) ресейлік өндірушілері Беларусь аумағында қызметін жүзеге асыратын өндірушілермен салыстырғанда тең емес бәсекелестік жағдайға түсіп отырғаны туралы хабарлаған.

Мәселенің мәні неде?

Өртке қарсы тиек қысымтығындары өртке қарсы кранда суды жіберуге арналған. Бұл арматураның маңызды функцияларының бірі – клапан арқылы қажетті су шығынын қамтамасыз ету (қажетті су қысымын қамтамасыз ету); оның орындалуы конструктивтік тұрғыдан айқындалады – су өтетін клапанның барлық қуыстары ең төменгі қажетті қималарға/диаметрлерге ие болуы тиіс.

Ресей Федерациясының аумағында өндірілетін тиек қысымтығындарына қойылатын міндетті техникалық параметрлер МЕМСТ Р 53278-2009 стандартымен реттеледі, онда, атап айтқанда, тиек қысымтығындарын төмендегі гидравликалық кедергі коэффициенттерімен дайындау талабы көзделген:

- диаметрі 50 мм тиек қысымтығындарында – кемінде 7,5 м³/с;
- диаметрі 65 мм тиек қысымтығындарында – кемінде 6,5 м³/с.

Сонымен қатар, Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының 2019 жылғы 19 қарашадағы № 200 шешіміне сәйкес, Еуразиялық экономикалық одақ аумағында өндірілетін ілтекті арматураның (оның ішінде қысымтығындарының) тиісті халықаралық және өңірлік (мемлекетаралық) стандарттар қабылданғанға дейін қатысушы мемлекеттердің ұлттық стандарттары негізінде сату жүзеге асырылуға тиіс.

Беларусь Республикасында қолданыстағы СТБ 11.14.04-2009 стандартына Мемлекеттік стандарттау жөніндегі комитеттің 13.11.2017 ж. № 83 қаулысымен енгізілген № 1 өзгеріс гидравликалық кедергіге қойылатын міндетті талаптарды көздемейді, яғни тиек қысымтығындары тесіктерсіз немесе айтарлықтай төмендетілген көрсеткіштерімен шығарылуы мүмкін. Параметрлері тарылтылған крандардағы тесіктер өртті сөндіру кезінде қажетті су напорын қамтамасыз етпейді және, біздің ойымызша, мұндай крандар өртке қарсы іс-шараларды жүргізуге арналған жабдықтарға (гидранттарда, тұрғын үйлер мен кәсіпорындардағы өрт шкафтарында және т.б.) орнатылмауы тиіс.

Аталғандарды растау мақсатында "Апогей" ЖШҚ бір Беларусь өндірушісінің бірнеше бұйымын сатып алып, Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ ФМБМ АБ және ӨТ ҒЗО СЗ аккредиттелген сынақ зертханасында сараптамалық зерттеу жүргізуге тапсырыс берді. Зерттеу нәтижелері бұл өндірушінің тиек қысымтығындарының құрылысы өткізгіш диаметрінің 30%-ға дейін төмендетілгенін, бұл өз кезегінде напордың (үш есеге) және өрт оқпанының су ағынының ұшу қашықтығының нормативтік көрсеткіштерден төмендеуіне әкелетінін көрсетті. Мұндай тиек қысымтығындары өрт туындаған

жағдайда нормативтік субергіштікті қамтамасыз етпейді. Мұндай конструкция басқа да Беларусь өндірушілерінің Ресей Федерациясына жеткізілетін өнімдері ілмекті арматурасында да болуы мүмкін.

Сонымен бірге, отандық МЕМСТ Р 53278-2009 тұрғысынан қауіпті осындай өнімдердің Ресей Федерациясының аумағында сатылуы ЕЭО мен Беларусь Республикасының нормативтік актілерінің талаптарына толық сәйкес келеді.

Қалыптасқан жағдайды талдағаннан кейін, біз ілмекті арматураға қатысты мемлекетаралық стандарттардағы айырмашылықтар беларус өндірушілеріне едәуір бәсекелестік артықшылықтар беретінін анықтадық, өйткені жоғары сапа стандарттарына толық сай және барлық қауіпсіздік талаптарына сәйкес келетін ресейлік жабу арматурасын өндіру материалдың көбірек жұмсалуына байланысты қымбатқа түседі. Өндіріс құнын төмендету мақсатында ресейлік стандарттарды (МЕМСТ-ті) төмендету мүмкін емес, өйткені МЕМСТ талаптарын сақтау азаматтардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігінің кепілдігі болып табылады. Тұтынушылар, әдетте, ілмекті арматураны жобалау саласының мамандары емес, оның қауіпсіздік стандарттарын, түрлі өрттерді сөндіруге арналған нормативтерді білмейді және қажетті тауарды сатып алу кезінде, негізінен, оның бағасын баса назарға алады. Осылайша, жақын уақытта салыстырмалы түрде арзан, бірақ ықтимал қауіпті өнім нарықтың елеулі бөлігін иемденуі мүмкін. "Апогей" ЖШҚ пікірінше, бұл баға бәсекелестігіне төтеп бере алмайтын ресейлік ілмекті арматураны өндіретін кәсіпорындардың көпшілігінің сөзсіз банкротқа ұшырауына әкеледі. Бұдан бөлек, өткізгіш диаметрі төмендетілген крандарды қолдану әртүрлі өрттерден келетін залалдың ұлғаюына соқтырады.

Біз осы ақпаратты Ресей Федерациясы мен Беларусь Республикасының қандай да бір түрде мүдделі барлық мемлекеттік органдарына жеткізу мүмкін деп санадық және олардың ілмекті арматураға қойылатын техникалық талаптарды біріздендіру процесін бастайды деп үміттендік".

Траншекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу белгілерінің бар немесе жоқ екендігі туралы қорытынды жасауға жеткілікті мәліметтердің болмауына байланысты Комиссия Тергеп-тексеру жүргізу тәртібінің 6-тармағына сәйкес 2023 жылғы 14 қарашадағы № 69/опр анықтамасымен тергеу жүргізу мерзімін 2024 жылғы 14 ақпанға дейін ұзартты.

Хаттаманың 10-тармағының 3-тармақшасына, Тергеп-тексеру жүргізу тәртібінің 11-тармағының 1-тармақшасына, 13 және 16-тармақтарына, сондай-ақ 2012 жылғы 23 қарашадағы Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің № 99 шешімімен бекітілген трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу істерін қарау тәртібінің (әрі қарай – Істерді қарау тәртібі) 2-тармағына сәйкес, тергеу барысында трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу белгілерінің анықталуына байланысты Комиссия 2024 жылғы 12 ақпандағы № 2/опр

анықтамасымен трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу ісін (әрі қарай – іс) қозғап, оны қарау үшін келесі құрамда комиссия тағайындады:

істі қарау жөніндегі комиссияның төрағасы Сушкевич А.Г.;

істі қарау жөніндегі комиссия төрағасының орынбасары Калиев А.А.;

істі қарау жөніндегі комиссия мүшелері: Королькова О.С., Курбатов Е.В., Сейталиев А.Л. және Суменков С.С.

"Апогей" ЖШҚ-ға (Ресей Федерациясы, Мәскеу қ., Черницынский өткелі, 3-үй, 5-құрылыс, 2-қабат, 1-офис, НМТН 1023302160584, тіркеу күні – 1999 жылғы 15 наурыз, СЖН 3307007851) (әрі қарай – жауапкер) қатысты іс қозғалды.

Сонымен қатар, іс бойынша жауапкер ретінде істі қарау жөніндегі комиссия келесі тұлғаны тартты – "Апогей" ЖШҚ бас директоры Гусев М.В. (2024 жылғы 18 наурыздағы № 10/опр анықтамасы).

Істі қарауға қатысқан тұлғалар:

мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының бәсекелестік (антимонополиялық) саясатты іске асыру және (немесе) жүргізу құзыретіне кіретін өкілдері: Войно А.В., Казаков Р.Т., Сагдат Ж.Б., Склярова Я.В. және Шемякина А.А.;

сенімхат бойынша жауапкердің өкілі – Покровская А.Б.

2024 жылғы 4 сәуірдегі істі қарау жөніндегі комиссияның құрамын өзгерту туралы № 15/опр анықтамасымен Курбатов Е.В. осы комиссия құрамынан шығарылды.

2024 жылғы 10 қыркүйектегі істі қарау жөніндегі комиссияның құрамын өзгерту туралы № 49/опр анықтамасымен істі қарау жөніндегі комиссияның төрағасы болып Максимов С.В. тағайындалып, Королькова О.С. комиссия құрамынан шығарылды.

Істі қарау шеңберінде трансшекаралық нарықтарда бәсекелестіктің жалпы қағидаларын бұзу фактісі жауапкерлермен мойындалмайды.

Жауапкерлердің түсініктемелеріне (2024 жылғы 3 желтоқсандағы кір. № 19868 хат) сәйкес, "Апогей" ЖШҚ-ның № 64 ақпараттық хаты жасалмаған және үшінші тұлғаларға жолданбаған. 2022 жылғы 30 маусымдағы шығыс № 64 ретінде тіркелген хат "Апогей" ЖШҚ бас директоры М.В. Гусевтің тапсырмасы бойынша тек Ресей Федерациясының Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлар және табиғи апаттардың зардаптарын жою істері жөніндегі министрлігінің (Ресей ТЖМ) Білім беру және ғылыми-техникалық қызмет департаментінің мекенжайына ғана жіберілген. "Апогей" ЖШҚ мемлекеттік органдарға өтініштер жолдай отырып, тұтынушылардың құқықтарының, сондай-ақ Ресей Федерациясы мен Беларусь Республикасының тауар нарығының өзге қатысушыларының құқықтарының бұзылуы мүмкіндігі туралы хабарлау жөніндегі өз конституциялық құқығын іске асырып отырмыз деп есептеген.

Комиссияның № 64 ақпараттық хатын алу туралы сұрауына жауап ретінде Ресей ТЖМ Білім беру және ғылыми-техникалық қызмет департаменті (2023 жылғы 27 шілдедегі кіріс № 13214 хат) "Апогей" ЖШҚ-ның 2022 жылғы 30 маусымдағы шығыс № 64 хаты "Цветлит" ӨУК өнімінің (өртке қарсы тиек қысымтығындары) сапасына

қатысты Ресей ТЖМ-не келіп түспегенін хабарлады. Сонымен қатар, Ресей ТЖМ Білім беру және ғылыми-техникалық қызмет департаментіне "Апогей" ЖШҚ-ның "Цветлит" ӨУК өнімінің сапасы мәселесі бойынша 2022 жылғы 30 маусымдағы шығ. № 52 хаты келіп түскені көрсетілді.

Іс материалдарына сәйкес, "Апогей" ЖШҚ 2022 жылғы 30 маусымдағы № 64 ақпараттық хатын "Цветлит" ӨУК тұтынушыларының мекенжайына жолдаған, онда, өзге ақпаратпен қатар келесі тұжырым жасалған: "Беларусь Республикасындағы "Цветлит" ӨУК кәсіпорны өндірген тиек қысымтығындары өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жабдығы ретінде пайдаланылмайды, өйткені олар СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өртке қарсы крандардың тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" (4.2–4.6, 4.8–4.10, 4.12–4.17 тармақтар) стандартының талаптарына сәйкес келмейді, бұл Еуразиялық экономикалық одақтың "Өрт қауіпсіздігін және өрт сөндіруді қамтамасыз ету құралдарына қойылатын талаптар туралы" техникалық регламентінің (ТР ЕАЭО 043/2017) талаптарының бұзылуына әкеледі және адамдардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігі талаптарына жауап бермейді".

Шарттың 76-баптың 2-тармағының 1-тармақшасына сәйкес Шартқа жосықсыз бәсекеге жол берілмейді, оның ішінде шаруашылық жүргізуші субъектіге (нарық субъектісіне) залал келтіруі немесе оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін жалған, дәл емес немесе бұрмаланған мәліметтерді тарату да жосықсыз бәсекеге жатады.

Хаттаманың 2-тармағының 14-тармақшасында жосықсыз бәсеке деп кәсіпкерлік қызметте артықшылықтар алуға бағытталған, мүше мемлекеттердің заңнамасына, іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына, адалдық, парасаттылық және әділдік талаптарына қайшы келетін және өзге шаруашылық жүргізуші субъектілерге (нарық субъектілеріне) – бәсекелестерге залал келтірген немесе залал келтіруі мүмкін, не олардың іскерлік беделіне нұқсан келтірген немесе нұқсан келтіруі мүмкін бір шаруашылық жүргізуші субъектінің (нарық субъектісінің) (тұлғалар тобының) немесе бірнеше шаруашылық жүргізуші субъектілердің (нарық субъектілерінің) (тұлғалар топтарының) кез келген әрекеттері танылады.

Көрсетілген нормаларды өзара байланыстыра оқу олардың мағынасы Одақ құқығымен кәсіпкерлік қызметте артықшылық алуға бағытталған, мемлекеттер-мүшелердің заңнамасына, іскерлік айналым әдет-ғұрыптарына, адалдық, парасаттылық және әділеттілік талаптарына қайшы келетін және өзге шаруашылық жүргізуші субъектілерге (нарық субъектілеріне) – бәсекелестерге залал келтірген не залал келтіруі мүмкін, не болмаса олардың іскерлік беделіне нұқсан келтірген немесе нұқсан келтіруі мүмкін әрекеттерге бір шаруашылық жүргізуші субъектінің (нарық субъектісінің) (тұлғалар тобының) не бірнеше шаруашылық жүргізуші субъектілердің (нарық субъектілерінің) (тұлғалар топтарының) жол берілмейтінін білдіреді, мұндай

нұқсан жалған, дәл емес немесе бұрмаланған мәліметтерді таратуда көрініс табады және ол шаруашылық жүргізуші субъектіге (нарық субъектісіне) шығын келтіруі немесе оның іскерлік беделіне зиян келтіруі мүмкін.

Комиссия БР МРСМ материалдарында ұсынылған № 64 ақпараттық хаттың мазмұнына қатысты төмендегіні анықтады.

Еуразиялық экономикалық одақ туралы Шарттың 53-бабы 2-тармағының бірінші абзацына сәйкес, Одақтың техникалық регламенті күшіне енген өнім Одақтың аумағында, егер ол осы техникалық регламентпен белгіленген сәйкестікті бағалау рәсімдерінен өткен жағдайда ғана, айналысқа шығарылуға жатады.

Шарттың 53-бабы 2-тармағының екінші абзацына сәйкес мемлекеттер-мүшелер Одақтың техникалық регламентінің талаптарына сәйкес келетін өнімнің өз аумағында айналымға түсуін, Одақтың техникалық регламентінде (Одақтың техникалық регламенттерінде) көзделген талаптардан тыс қосымша талаптар қоймай және қосымша сәйкестікті бағалау рәсімдерін жүргізбей қамтамасыз етеді.

Еуразиялық экономикалық комиссия Алқасының 2019 жылғы 19 қарашадағы № 200 Шешіміне сәйкес, ЕАЭО ТР 043/2017 талаптарының, атап айтқанда өртке қарсы тиек қысымтығындарына қатысты талаптардың орындалуын қамтамасыз ету мақсатында МЕМСТ Р 53278-2009 "Өрт техникасы. Өртке қарсы тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық талаптар. Сынақ әдістері" (4.1-тармақ (соның ішінде 1–5, 8–18-тармақтары 1-кестеде), 4.2, 4.5 және 4.7–4.15-тармақтар), СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өрт крандарының тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" (4.2–4.6, 4.8–4.10 және 4.12–4.18-тармақтар), сондай-ақ ҚР СТ 1712-2007 "Өрт техникасы. Өртке қарсы сумен жабдықтау жүйелерінің жабдықтары. Өрт крандарының тиек қысымтығындары. Өрт қауіпсіздігіне қойылатын техникалық талаптар. Сынақ әдістері" қолданылады.

Осылайша, әрбір стандарттың (МЕМСТ Р 53278-2009, СТБ 11.14.04-2009 және ҚР СТ 1712-2007) қолданылуы өнімнің қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

Мемлекеттер-мүшелердің уәкілетті органдары № 64 ақпараттық хатта баяндалған ақпаратқа қатысты келесі ұстанымдарды білдірді.

Осылайша, Беларусь Республикасының Төтенше жағдайлар жөніндегі министрлігінің (әрі қарай – Беларусь Республикасы ТЖМ) ұстанымына (2022 жылғы 12 қазандағы № 19296 кіріс хаты) сәйкес "Апогей" ЖШҚ, сондай-ақ Ресей Федерациясының ТЖМ "Всероссийский ордена „Знак Почета“ противопожарной обороны ғылыми-зерттеу институты" федералдық мемлекеттік бюджеттік мекемесі (әрі қарай – Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ) мемлекеттік бақылауды (қадағалауды) жүргізуге өкілетті ұйымдар болып табылмайды.

Муфталық кіріс және шығыс келтеқұбырлары бар ПК50 өртке қарсы тиек қысымтығындарының (өткізгіш) ішкі диаметрінің өлшемдеріне қойылатын талаптар (

2020 жылғы 12 мамырдағы № 035/20 сынақ хаттамасы) СТБ 11.14.04-2009 1-кестесінің 7-тармағында белгіленбеген.

Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ сынақ хаттамасына (2022 жылғы 14 маусымдағы № 2368/4.3 -2022) қоса берілген қабылдау-тапсыру актісі үлгілерді (сынамаларды) іріктеу актісі болып табылмайды.

Аталған сынақ хаттамасының 7-бөлімінде гидравликалық кедергі коэффициентін анықтау бойынша сынақтар "Гидравликалық кедергі коэффициентін анықтау бойынша сынақтарды жүргізу әдістемесі. Өртке қарсы тиек қысымтығындары" құжатына сәйкес жүргізілгені көрсетілген. Алайда өртке қарсы тиек қысымтығындарының ЕАЭО ТР 043 /2017 талаптарына сәйкестігін бағалау кезінде осы әдістемені қолдану Еуразиялық экономикалық комиссия Кеңесінің 2016 жылғы 18 қазандағы № 161 Шешімімен бекітілген халықаралық және өңірлік (мемлекетаралық) стандарттар тізбелерін әзірлеу және қабылдау тәртібінің 11-тармағының талаптарына қайшы келеді.

Жоғарыда баяндалғанның негізінде көрсетілген өнімнің қауіпсіздік талаптарына сәйкес келмейді және пайдалану кезінде өмір мен денсаулық үшін қауіп тудырады деген қорытынды негізсіз болып табылады.

"Апогей" ЖШҚ және Еуразиялық экономикалық комиссияның Техникалық реттеу және аккредиттеу департаменті "Цветлит" ӨУК өндірісінің өртке қарсы тиек қысымтығындарына сәйкестік декларациясын тіркеудің заңдылығына қатысты мәселемен Беларусь Республикасы ТЖМ-ге жүгінген.

"Цветлит" ӨУК өрт крандарының тиек қысымтығындарына қатысты 2020 жылғы 18 мамырдағы ЕАЭО ТР № ВУ/112 11.01.ТР043 033 00038 сәйкестік декларациясы ресми сертификаттау органы арқылы тіркелген.

Беларусь Республикасы ТЖМ "Лицензияланатын қызмет түрлеріне сараптама және сертификаттау жөніндегі республикалық орталық" мекемесі ЕАЭО ТР 043/2017 талаптарының барлығын ескере отырып және толық көлемде ТШ ВУ 500059277.031-2015 бойынша шығарылатын өртке қарсы тиек қысымтығындарының ЕАЭО ТР 043/2017 талаптарына сәйкес келетінін растайды.

Қазақстан Республикасының Сауда және интеграция министрлігінің Техникалық реттеу және метрология комитетінің "Қазақстан стандарттау және метрология институты" республикалық мемлекеттік кәсіпорнының ұстанымына (2023 жылғы 16 қаңтардағы № 674 кіріс хаты) сәйкес № 64 ақпараттық хатында "Апогей" ЖШҚ көрсеткен "гидравликалық кедергі коэффициенті" және "клапанның су беру мөлшері" деген көрсеткіштер ЕАЭО ТР 043/2017-де белгіленбеген.

Өрт краны және оның құрамдас бөліктері Одақ аумағында айналымға ЕАЭО ТР 043 /2017 талаптарына сәйкестігі стандарттардың кез келгенін қолдану арқылы расталғаннан кейін шығарылуы мүмкін, бұл стандарттар ЕАЭО ТР 043/2017-ге арналған стандарттар тізбесіне енгізілген және осы өнімге қатысты зерттеу (сынау) және өлшеу қағидалары мен әдістерін қамтиды.

Өрт қауіпсіздігін және өрт сөндіруді қамтамасыз етуге арналған құралдарға жүргізілетін зерттеу (сынау) және өлшеу әдістері техникалық регламент талаптарын қолдану және орындау үшін қажетті сынамалар іріктеу қағидаларын қоса отырып, зерттеу (сынау) және өлшеу қағидалары мен әдістерін қамтитын стандарттар тізбесіне енгізілген стандарттарда белгіленеді.

Өнімнің техникалық регламент талаптарына сәйкессіздігі мүше мемлекеттердің заңнамасында белгіленген тәртіппен техникалық регламенттер талаптарының сақталуына мемлекеттік бақылау (қадағалау) жүргізу барысында айқындалады.

Осы жағдайда өртке қарсы тиек қысымтығындары ЕАЭО ТР 043/2017 талаптарына, сондай-ақ ЕАЭО ТР 043/2017-ге арналған стандарттар тізбесіне енгізілген Беларусь Республикасының ұлттық стандарты СТБ 11.14.04-2009 "Өрт қауіпсіздігі стандарттары жүйесі. Өрт крандарының тиек қысымтығындары. Жалпы техникалық шарттар" талаптарына сәйкес деп мәлімделген.

Ресей ТЖМ-нің хатына (2023 жылғы 16 қаңтардағы № 647 кір.) сәйкес, Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ жүргізген сынаулар сертификаттау немесе өнімді декларациялау шеңберінде міндетті талаптарға сәйкестікті растау үшін өткізілетін сынауларға жатпайды және бағалау сипатындағы сынақтар болып табылады.

СТБ 11.14.04-2009 және ҚР СТ 1712-2007 стандарттарында гидравликалық кедергі коэффициентіне немесе клапанның су беру мөлшерін сипаттайтын өзге көрсеткішке қойылатын талаптар жоқ, ал өртке қарсы тиек қысымтығындарының кіріс және шығыс келтеқұбырларының ішкі диаметрлеріне қойылатын талаптар белгіленген.

МЕМСТ Р 53278-2009, немесе СТБ 11.14.04-2009, немесе ҚР СТ 1712-2007 бойынша сәйкестігі расталған өртке қарсы тиек қысымтығындары осы құжаттарда белгіленген және клапан арқылы өтетін судың ағымын ашуды (жабуды) қамтамасыз ететін бірдей көрсеткіштерге (клапан бағыты – D_h , клапанды D_h шамасына ашу үшін қажетті айналымдар саны, сермердің айналу бағыты, айналдырықтың жеңілдігі мен бірқалыптылығы, клапанның тығыз жабылуы) ие.

Сонымен қатар, Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ мамандарының пікірінше, "гидравликалық кедергі коэффициенті" көрсеткіші өртке қарсы тиек қысымтығындарының өткізу қабілетін толық айқындайды. Алайда Ресей ТЖМ ӨҚЖБҒЗИ мамандары өртке қарсы тиек қысымтығындарының сынамаларын іріктеу (сатып алу) және оларды іріктеу (сатып алу) кезеңінде сәйкестендіру процесіне қатыспаған.

Сынақ хаттамасында келтірілген сынақ нәтижелері тек сынақтан өткен өртке қарсы тиек қысымтығындарының үлгілеріне ғана қатысты және осы түрдегі шығарылатын өнімнің жалпы сапасын көрсетпейді.

Осылайша, № 64 ақпараттық хат мазмұнын, іс материалдарын және мүше мемлекеттердің уәкілетті органдары ұсынған ұстанымдарды зерделей отырып,

Комиссия БР МРСМ материалдарында ұсынылған № 64 ақпараттық хатта "Цветлит" ӨУК өртке қарсы тиек қысымтығындарына қатысты келтірілген ақпарат шындыққа сәйкес келмейді және бұрмаланған деген қорытындыға келеді.

"Апогей" ЖШҚ-ның № 64 ақпараттық хаты үшінші тұлғаларға дайындауы және жолдауы бойынша Комиссия келесіні анықтады.

БР МРСМ материалдарына сәйкес, № 64 ақпараттық хатының көшірмесі "Цветлит" ӨУК-ке "ГАЗСЕРВИС+" жауапкершілігі шектеулі қоғамы (әрі қарай – "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ) тарапынан 2022 жылғы 23 тамыздағы № 23/08 шығыс хаты арқылы жолданған, онда "... бізге "Апогей" ЖШҚ-нан хат келіп түсті, онда Сіздің кәсіпорынның өнімдері адамдардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігі талаптарына және Еуразиялық экономикалық одақтың "Өрт қауіпсіздігі және өрт сөндіруді қамтамасыз ету құралдарына қойылатын талаптар туралы" ЕАЭО ТР 043/2027 Техникалық регламентіне сәйкес келмейді деп көрсетілген. Бұл ақпаратты назарсыз қалдыра алмаймыз, осыған байланысты "Цветлит" ӨУК-те шығарылатын өнімнің сертификаттаудан өту тәртібі, оның қауіпсіздігі және пайдалануға жарамдылығы жөнінде түсініктеме беруіңізді сұраймыз." деп көрсетілген.

Осылайша, егер № 64 ақпараттық хат "Цветлит" ӨУК өнімдеріне қатысты бұрмаланған ақпаратты қамти отырып, таратылған жағдайда, ол "Цветлит" ӨУК-ке залал келтіруі және оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін еді.

"КАЛАНЧА" ЖШҚ ақпараттық хат № 64-ті алғанын (2023 жылғы 9 қазандағы № 19440 кіріс хаты), алайда оны құжаттарда сақтамағанын хабарлаған.

Іс материалдарына сәйкес "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ-ның мекенжайына "Апогей" ЖШҚ атынан № 64 ақпараттық хаты (2022 жылғы 19 қазандағы № 19791 кіріс хаты) жолданған.

Комиссияның сұрауына жауап ретінде "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ (2022 жылғы 8 қарашадағы № 21097 кіріс хаты) № 64 ақпараттық хатты ұсыну мүмкін еместігін, техникалық себептерге байланысты хат алмасу сақталмағанын хабарлаған.

Қосымша ретінде "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ Комиссияға № 64 ақпараттық хаты таратылғаны туралы ақпаратты және кейіннен "Балтық Өрт Компаниясы" жауапкершілігі шектеулі қоғамы (әрі қарай – "БӨК" ЖШҚ) электрондық пошта арқылы таратқан "Апогей" ЖШҚ-ның ұқсас хатын тіркеп, хат алмасудың скриншотын жолдаған.

Істі қарау жөніндегі Комиссия "БПК" ЖШҚ-дан ұйым немесе оның қызметкерлері алған № 64 ақпараттық хатының түпнұсқа нұсқасын, сондай-ақ оны қандай жолмен алғаны туралы (электрондық пошта мекенжайын және т.б. көрсете отырып) егжей-тегжейлі жазбаша ақпаратты және "Цветлит" ӨУК өнімінің сапасына қатысты өзге қандай да бір хатты ұсынуды сұратқан.

"БПК" ЖШҚ 2024 жылғы 10 маусымдағы № 9522 кіріс хаты арқылы "Апогей" ЖШҚ-нан "Цветлит" ӨУК өнімінің сапасына қатысты ешқандай хат алмағанын хабарлаған.

Комиссияның "Апогей" ЖШҚ-ның 2022 жылғы 30 маусымнан 2022 жылғы 4 шілдеге дейінгі аралықтағы пошта және электрондық хат-хабар жіберулері мен олардың алушылары туралы сұрауларына "Ресей Поштасы" АҚ-ның (2023 жылғы 23 тамыздағы № 14826 кіріс хаты) және "ВКонтакте" ЖШҚ-ның (2023 жылғы 4 тамыздағы № 13697 кіріс хаты) жауаптарында Комиссия сұратқан пошта жөнелтілімдері мен электрондық хат-хабардың деректері байланыс құпиясы болып табылатыны және жіберушінің келісімінсіз әрі сот шешімі жоқ жағдайда Комиссияға берілмейтіні көрсетілген. 1999 жылғы 17 шілдедегі № 176-ФЗ "Пошталық байланыс туралы" Федералдық заңның 15-бабына сәйкес, байланыс құпиясын шектеу тек сот шешімі негізінде ғана жол беріледі, бұл сот практикасы (Ресей Федерациясы Жоғарғы Сотының 2022 жылғы 15 тамыздағы № 305-ЭС22-11582 анықтамасы) арқылы да расталған.

Істі қарау жөніндегі Комиссия (2024 жылғы 9 сәуірдегі № 16/опр және 2024 жылғы 2 мамырдағы № 18/опр анықтамаларымен) "Апогей" ЖШҚ-дан 2022 жылғы 30 маусымнан 2022 жылғы 4 шілдеге дейінгі кезеңде пошталық байланыс және электрбайланыс желілері арқылы "Апогей" ЖШҚ жіберген хат-хабарлар туралы "Почта России" АҚ және "ВК" ЖШҚ-ға ақпарат ұсынуға келісім беруді сұратқан (алушылары, күндері, шығыс нөмірлері, трек-нөмірлері, "Ресей Поштасы" АҚ арқылы жолданған хат-хабарға қатысты өзге растайтын құжаттар туралы мәліметтер), сондай-ақ электрондық пошта арқылы "Апогей" ЖШҚ жіберген барлық хаттардың көшірмелерін (скриншоттарын) қоса беруді (ол хаттардың жіберілген "Апогей" ЖШҚ-ның электрондық поштасы туралы, алушылары және олардың электрондық пошта мекенжайлары, хаттардың шығыс нөмірлері мен күндері туралы ақпаратпен бірге) талап еткен.

"Апогей" ЖШҚ-ның 2024 жылғы 25 сәуірдегі № 7120 кіріс хаты бойынша, жауапкер көрсетілген кезеңге қатысты өзінің хат-хабары туралы ақпаратты "Ресей Поштасы" АҚ мен "ВК" ЖШҚ-ға беруге Комиссияға келісім ұсынуды мүмкін деп санамайды.

Сонымен қатар, Комиссия шарттың 76-бабы 2-тармағының бұзылу белгілерінің ("Апогей" ЖШҚ-ның үшінші тұлғаларға № 64 ақпараттық хатын дайындауы және жолдауы) бар-жоғын растайтын немесе жоққа шығаратын мәліметтерді (ақпаратты) алу мақсатында 2023 жылғы 10 қазандағы № СБ-2422/22 дәлелдемелік ұсынысты Ресей Федералдық монополияға қарсы қызметінің (Ресей ФМқК) мекенжайына жолдап, "Апогей" ЖШҚ-ға қатысты келесі процессуалдық әрекеттерді жүргізуді сұраған:

электрондық поштамен жұмысқа жауапты "Апогей" ЖШҚ қызметкерлерін (оооapogei@mail.ru және "Апогей" ЖШҚ-ның іскерлік хат-хабар үшін пайдаланатын

өзге электрондық пошта мекенжайлары), сондай-ақ қажетті жағдайда тиісті ақпаратқа ие өзге адамдарды және көрсетілген пошта жәшігіне қолжетімділігі бар қызметкерлерге келесі сұрақтар бойынша (олармен шектелмей) сауалнама жүргізу:

№ 64 ақпараттық хатының мәтінін әзірлеуді жүзеге асырған барлық тұлғалар туралы;

№ 64 ақпараттық хатын "Апогей" ЖШҚ-ның электрондық пошта мекенжайынан жолдауды жүзеге асырған барлық тұлғалар туралы;

2022 жылғы 30 маусымнан 4 шілдеге дейінгі аралықта "Цветлит" ӨУК өнімдеріне қатысты хат жолданған oooarogei@mail.ru мекенжайынан жіберілген, олардың электрондық пошта мекенжайларын және өзге де байланыс ақпаратын көрсете отырып шығыс хат-хабарлардың барлық алушылары туралы;

тергеуге қатысты құжаттарды (соның ішінде электронды) зерделеу:

файл метадеректеріне сәйкес, бастапқы электрондық құжатты (№ 64 ақпараттық хаты) жасаған тұлғаларды, сондай-ақ оның жасалған нақты уақытын және көлемін (Кб немесе Мб түрінде) айқындау;

№ 64 ақпараттық хатының адресаттарға қандай тәсілмен жолданғанын растайтын барлық құжаттар мен хаттарды анықтау (хат алмасуға "Апогей" ЖШҚ атынан тікелей қатысқан жіберушінің тегі, аты және әкесінің аты (бар болған жағдайда) көрсетіле отырып);

2022 жылғы 30 маусымнан 4 шілдеге дейінгі кезеңде № 64 ақпараттық хаты жолданған oooarogei@mail.ru мекенжайынан (сондай-ақ "Апогей" ЖШҚ-ның іскерлік хат-хабар үшін пайдаланатын өзге электрондық пошта мекенжайларынан) жіберілген корреспонденцияның, олардың электрондық пошта мекенжайларын және өзге де байланыс ақпаратын көрсете отырып, барлық алушыларын айқындау;

№ 64 ақпараттық хаты жөнелтілген уақытты, жеткізілгені (оқылғаны) туралы хабарламаның түскен уақытын көрсете отырып, шығыс хат-хабардың есепке алу журналын (тіркеу кітабын, тізілімін) зерделеу;

"Апогей" ЖШҚ-ның "Цветлит" ӨУК өнімін жағымсыз көрсететін мәліметтерді таратқаны жөнінде мәліметтердің болуын көрсететін тергеуге қатысты құжаттарды (өтініштерді, хаттарды (соның ішінде электрондық), хат алмасуды, жұмыс кеңестерінің хаттамаларын, тіркеу журналдарын, бұйрықтарды, өкімдерді, нұсқауларды) талап ету және көшірмесін алу;

тергеуге қатысты электрондық түрде сақталған құжаттардың (ақпараттың) электрондық тасымалдаушылардан – байланыс техникалық арналарынан (электрондық пошта, электрондық құжат айналымы жүйелері және т.б.) көшірмесін алу, соның ішінде "Апогей" ЖШҚ тарапынан "Цветлит" ӨУК-ке залал келтіруі немесе оның іскерлік беделіне нұқсан келтіруі мүмкін жалған, дәл емес немесе бұрмаланған мәліметтерді таратқаны туралы ақпарат бар құжаттар;

Ресей ФМкҚ (2023 жылғы 25 қазандағы № 18563 кіріс хаты), Ресей Федерациясы аумағында қызметін жүзеге асыратын "Апогей" ЖШҚ-ға қатысты процессуалдық әрекеттерді орындау Дәлелдемелік ұсынуды (2023 жылғы 10 қазандағы № СБ-2422/22) орындау хаттамасында 70-тармағында көзделген мүмкін еместігін хабарлаған.

№ 64 ақпараттық хатының түпнұсқалығын айқындау мақсатында істі қарау жөніндегі комиссия 2024 жылғы 2 мамырдағы № 18/опр анықтамасымен істі қарауды тоқтатып, Беларусь Республикасының Сот сараптамалары жөніндегі мемлекеттік комитеті тартылған тиісті сараптамаларды тағайындаған.

Беларусь Республикасының Сот сараптамалары жөніндегі мемлекеттік комитеті арқылы аталған сараптамаларды ақылы түрде жүргізу мүмкіндігі бар екенін хабарлаған (2024 жылғы 17 шілдедегі № 11687 кіріс хаты).

Комиссияның 2024 жылға арналған бюджетінде сараптамалар жүргізуге арналған шығыстарды қаржыландыру көзделмегенін ескере отырып, істі қарау жөніндегі комиссия тағайындалған сараптамаларды жүргізуге жәрдем көрсету мақсатында Беларусь Республикасының Сот сараптамалары жөніндегі мемлекеттік комитетінің атына тиісті өтініш жолдау үшін БР МРСМ-ге өтініш берген.

БР МРСМ Беларусь Республикасының Сот сараптамалары жөніндегі мемлекеттік комитеті аталған сараптамаларды ақылы негізде жүргізу мүмкіндігі бар екенін хабарлаған. Сонымен қатар, БР МРСМ өзінің бюджетінде сараптамалар жүргізу шығыстарын қаржыландыру қарастырылмағанын мәлімдеген (2024 жылғы 11 шілдедегі № 11332 кіріс хаты).

Өз кезегінде Комиссия "Цветлит" ӨУК-ке жоғарыда көрсетілген сараптамаларды өз қаражаты есебінен жүргізу үшін Беларусь Республикасының Сот сараптамалары жөніндегі мемлекеттік комитетіне жүгіну мүмкіндігін қарастыру жөнінде хат жолдаған. Комиссияның өтінішіне "Цветлит" ӨУК-тен жауап түскен жоқ.

Сараптамаларды жүргізу мүмкін еместігін ескере отырып, істі қарау жөніндегі комиссия 2024 жылғы 26 қыркүйектегі № 50/опр анықтамасымен істі қарауды қайта бастады.

Істерді қарау тәртібінің 16-тармағына сәйкес және шешім қабылдау үшін қосымша ақпарат алу қажеттілігіне байланысты істі қарау жөніндегі комиссия істі қарау мерзімін 60 жұмыс күніне ұзартты, бұл туралы 2024 жылғы 26 қыркүйектегі № 50/опр анықтама шығарылды.

Істі қарау жөніндегі комиссия тауар нарығының шаруашылық жүргізуші субъектілері № 64 ақпараттық хатының алынғанын растайтын дәлелдемелерді толық, жан-жақты және объективті зерттеу мақсатында "Цветлит" ӨУК және "Апогей" ЖШҚ контрагенттерінен № 64 ақпараттық хатының алынғаны және оның қандай тәсілмен алынғаны туралы ақпаратты сұратты.

"Цветлит" ӨУК және "Апогей" ЖШҚ контрагенттерін сұрау нәтижелері бойынша тауар нарығының шаруашылық жүргізуші субъектілері "Апогей" ЖШҚ-дан № 64 ақпараттық хатын алғаны туралы факті анықталмаған.

Осы айтылғандарды ескере отырып, істі қарау жөніндегі комиссия "Апогей" ЖШҚ тарапынан № 64 ақпараттық хатының тікелей дайындалғаны және таратылғаны фактісін анықтамаған, осыған байланысты "Апогей" ЖШҚ әрекеттерінде жосықсыз бәсекенің жиынтық белгілерінің болуы анықталған жоқ және, демек, Шарттың 76-бабы 2-тармағында белгіленген тыйымды бұзу фактісі де анықталмаған.

Жауапкерлердің түсініктемелеріне (2024 жылғы 3 желтоқсандағы № 19868 кіріс хаты) сәйкес, олардың әрекеттерінде (ресми интернет-ресурсында ақпарат жариялау) бәсекенің жалпы қағидаларын бұзу белгілері жоқ, өйткені Комиссия "Апогей" ЖШҚ-ға қатысты тергеп-тексеру жүргізуді бастағаннан кейін және тауар нарығының қатысушыларына тиісті сұрауларды жаппай жолдай бастаған сәттен бастап "Апогей" ЖШҚ-ға оның серіктестері (бәсекелестері), сондай-ақ клиенттері жағдайды түсіндіруді талап етіп жүгінген.

Осыған байланысты "Апогей" ЖШҚ бас директоры Гусев М.В. компанияның тергеп-тексеруге қатысты ұстанымын интернет желісіндегі "Апогей" ЖШҚ-ның ресми сайтында орналастыру қажет деп есептеген және бұл ақпарат 2023 жылғы 30 қаңтарда жарияланған.

Сонымен қатар, жауапкерлердің түсініктемелеріне сәйкес, 2024 жылғы 9 тамызда "Апогей" ЖШҚ-ның бас директоры М.В. Гусевтің өкімі бойынша жарияланымды сайттан алып тастау жауапкерлердің аталған ұстанымды орналастыру жөніндегі әрекеттерінің құқыққа қарсы екенін мойындауын да, мәтінде сипатталған мәселеге қатысты өз пікірін өзгертуін де білдірмейді. Бұл өзге жағдайларға, соның ішінде сайттың құрылымы мен дизайнын жетілдіру және орналастырылған ақпараттың өзектілігін жоғалтуы байланысты жасалған.

Көрсетілген ақпарат анықталмаған тұлғалар тобының назарына жеткізілген. Жауапкерлердің түсініктемелеріне сәйкес, 2024 жылғы 9 тамыздағы жағдай бойынша 620 пайдаланушы тарапынан 772 қаралым тіркелген.

Өз кезегінде, істі қарау жөніндегі комиссия "Апогей" ЖШҚ-ның өзінің ресми интернет-сайтында ақпарат жариялау жөніндегі әрекеттерін (жоғарыда келтірілген мүше мемлекеттердің уәкілетті органдарының ұстанымдарын ескере отырып) субъективті пікірді білдіретін бағалау пікірлерін тарату ретінде бағалады. Сонымен қатар, жарияланған ақпаратта нақты бір шаруашылық жүргізуші субъектінің немесе оның өнімінің атауы көрсетілмегендіктен, бұл ақпарат Шарттың 76-бабы 2-тармағының 1-тармақшасында белгіленген жосықсыз бәсекеге тыйым салуды түсіну тұрғысынан "Цветлит" ӨУК-ті немесе оның өнімін жағымсыз сипаттайтын ақпарат ретінде бағаланбайды.

Істі қарау жөніндегі комиссия іс қарауға қатысушы тұлғаларды тыңдады, келіп түскен өтінішхаттарды қарап, талқылады және олар бойынша тиісті шешімдер қабылдады, бұл істі қарау жөніндегі комиссия отырыстарының хаттамаларында көрсетілген. Дәлелдемелер зерттелді, істі қарауға қатысушы тұлғалардың басқа тұлғалар ұсынған дәлелдемелерге қатысты пікірлері мен түсініктемелері тыңдалды.

Істі қарау барысында жауапкерлерге Істерді қарау тәртібінің 13-тармағында көзделген барлық құқықтарды іске асыру мүмкіндігі қамтамасыз етілді. Бұдан бөлек, оларға іс бойынша түсініктемелер беру (олардың әрекеттерінде трансшекаралық нарықтардағы бәсекенің жалпы қағидаларын бұзу белгілерінің бары (жоғы) туралы дәлелдерді ұсыну) және Шарттың 76-бабы 2-тармағының ережелерінің ықтимал бұзылуымен келісуі немесе келіспеуі туралы ұстанымдарын білдіру жөнінде сұрау жолданды.

Істерді қарау тәртібінің 23-тармағына сәйкес, 2024 жылғы 16 желтоқсанда істі қарау жөніндегі комиссияның төрағасы Максимов С.В. істі қараудың аяқталғанын жариялады.

Істерді қарау тәртібінің 44-тармағына сәйкес, істі қарау жөніндегі комиссия Комиссия Алқасының шешімінің жобасын дайындап, оны белгіленген тәртіппен Комиссия Алқасы отырысының күн тәртібіне енгізді.

Беларусь Республикасының Экономика министрлігі Комиссия Алқасының шешімінің жобасына қатысты өз ұстанымдарын жолдады:

"Апогей" ЖШҚ мен оның лауазымды тұлғасының әрекеттерінде Шарттың 76-бабы 2-тармағы 1) тармақшасының бұзылуы бар екенін тану және айыппұл салу қажеттігі туралы 2025 жылғы 17 сәуірдегі (№ 6661 кір.) хаты;

"Апогей" ЖШҚ-ға қатысты істі қайта бастау мүмкіндігін қарастыруды, іс бойынша шешім қабылдау үшін маңызы бар қосымша дәлелдемелер алуды ұсынысы бар 2025 жылғы 26 мамырдағы (№ 8803 кір.) хаты.

Комиссия Алқасы белорус тараптың ұстанымын (2025 жылғы 3 маусымдағы № 19 отырысының хаттамалық жазбасы) ескере отырып қосымша пысықтауды талап ететін мәселелердің анықталуына байланысты іс бойынша шешім қабылдамаған.

Істі қарау жөніндегі комиссияның құрамын өзгерту туралы 2025 жылғы 4 маусымдағы № 22/опр анықтамаға сәйкес, істі қарау жөніндегі комиссия төрағасының орынбасары болып Ивантей И.А. тағайындалған және Калиев А.А. құрамнан шығарылған.

Комиссия Алқасы отырысында қойылған мәселелерді қосымша пысықтау қажеттілігіне байланысты, істі қарау жөніндегі комиссия Істерді қарау тәртібінің 44-тармағына сәйкес 2025 жылғы 18 маусымдағы № 26/опр анықтамамен істі қарауды (істі қарау жөніндегі комиссияның отырысы 2025 жылғы 17 маусымда өткізілген) қайта бастады.

Істі қарау жөніндегі комиссия Хаттаманың 61-тармағын басшылыққа ала отырып, 2025 жылғы 17 маусымдағы Ресей ФМҚК мекенжайына (шығ. № ЕМ-1474/22) және БР МРСМ-ге 2025 жылғы 17 маусымдағы (шығ. № ЕМ-1475/22) дәлелдемелік ұсыныстарын жолдады. Онда Ресей Федерациясы мен Беларусь Республикасының шаруашылық жүргізуші субъектілеріне қатысты процессуалдық әрекеттер жүргізу, сондай-ақ "Апогей" ЖШҚ мен оның лауазымды тұлғасының әрекеттерінде Шарттың 76-бабы 2-тармағының бұзылу белгілерінің бар-жоғын растайтын немесе жоққа шығаратын мәліметтер (ақпарат) алуға жәрдемдесу сұралған.

БР МРСМ 2025 жылғы 17 маусымдағы Беларусь Республикасының аумағында қызметін жүзеге асыратын шаруашылық жүргізуші субъектілеріне қатысты процессуалдық әрекеттер туралы № ЕМ-1475/22 дәлелдемелік ұсынысты орындау шеңберінде "Каланча" ЖШҚ мен "Цветлит" ӨУК сұрау жүргізілгенін хабарлаған (2025 жылғы 9 шілдедегі кір. № 11489 хаты). "Каланча" ЖШҚ "Апогей" ЖШҚ-дан № 64 ақпараттық хатын алмағанын және оны көрмегенін хабарлаған. "Цветлит" ӨУК № 64 ақпараттық хаты Ресей Федерациясының аумағындағы контрагент болып табылатын "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ-ның хаты бірге келіп түскенін мәлімдеген. Аталған хатта "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ "Апогей" ЖШҚ-ның хаты бойынша баяндалған ақпаратты растауды немесе жоққа шығаруды сұраған (№ 64 ақпараттық хаты PDF форматында қоса берілген). "Цветлит" ӨУК түсіндірулеріне сәйкес, бұл хаттың нақты қай электрондық пошта мекенжайына және қай электрондық пошта мекенжайынан келгенін анықтау мүмкін емес. Электрондық хат сақталмағандықтан, аталған хаттың келіп түскен күні мен уақытын да атау қиындық тудырады.

Ресей ФМҚК Ресей Федерациясы аумағында қызметін жүзеге асыратын шаруашылық жүргізуші субъектілеріне ("Апогей" ЖШҚ, "ГАЗСЕРВИС+" ЖШҚ, "БПК" ЖШҚ) қатысты процессуалдық әрекеттер жүргізу туралы 2025 жылғы 17 маусымдағы № ЕМ-1474/22 дәлелдемелік ұсынысты орындау шеңберінде "Апогей" ЖШҚ тарапынан № 64 ақпараттық хатының тікелей дайындалғаны және таратылғаны фактісі анықталмағанын хабарлаған (2025 жылғы 4 қыркүйектегі кір. № 15076ДСП хаты).

Істерді қарау тәртібінің 23-тармағына сәйкес 2025 жылғы 25 шілдеде істі қарау жөніндегі комиссияның төрағасы Максимов С.В. істі қараудың аяқталғанын жариялаған.

Іс бойынша жиналған материалдардың бүкіл жиынтығын бағалай келе, істі қарау жөніндегі комиссия "Апогей" ЖШҚ және оның лауазымды тұлғасы Гусев М.В. әрекеттерінде жосықсыз бәсекенің барлық жиынтық белгілері анықталмағанын, осыған байланысты Шарттың 76-бабы 2-тармағының 1) тармақшасында көзделген трансшекаралық нарықтардағы бәсекенің жалпы қағидаларын бұзу фактісі жоқ деп тану туралы шешім қабылдау қажет деген қорытындыға келеді.

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК